

стигматизації гендерних стереотипів під час здійснення трудової діяльності. Керівникам слід підвищувати якість організаційної роботи в колективі щодо недопущення мобінгу. З іншого боку, у разі здійснення мобінгу стосовно певного працівника виникає необхідність документування таких випадків, і керівники, які допустили такі явища в колективі, повинні не перешкоджати працівнику у доведенні дій стосовно мобінгу. Враховуючи розроблену законодавчу базу щодо заявленої проблеми, працівники мають можливість захистити свої права, честь та гідність, відповідно слід підвищувати правову культуру робітників задля вирішення проблемних ситуацій, пов'язаних з мобінгом.

1. Валецька О. В. Аналіз судової практики у справах щодо встановлення факту мобінгу, як підстави для притягнення до дисциплінарної відповідальності керівника підприємства, установи, організації. *Наукові видання Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. URL : <https://journals.snu.edu.ua/index.php/app/article/view/720/684>.

2. Дядик Н. Мобінг – негативна тенденція в суспільстві та її правове регулювання. *Вища школа адвокатури НААУ*. URL : <https://www.hsa.org.ua/blog/mobing-negativna-tendentsiya-v-suspilstvita-yiyi-pravove-regulyuvannya>.

3. Мобінг в трудових відносинах. *Східне міжрегіональне управління Державної служби України з питань праці*. URL : <https://smu.dsp.gov.ua/news/mobinh-v-trudovykh-vidnosynakh/#:~:text=2%20КЗпП%20України%20мобінг%20/>.

4. Мобінг: поняття, різновиди, причини, відповідальність. *Платформа правових консультацій*. URL :

https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/Мобінг:_поняття,_різновиди,_причини,_відповідальність

5. Протидія мобінгу у трудових відносинах. *Безоплатна правова допомога*. URL : <https://legalaid.gov.ua/publikatsiyi/protidiya-mobingu-u-trudovykh-vidnosynakh/>.

6. Сорокіна А. А. Мобінг та булінг в трудових відносинах. URL : <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/3438/3403>.

УДК 32.019.5/57

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/540-542

Аліна ЛУКОМСЬКА

слухач магістратури ННІ права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Наталія КОМИХ

доцент кафедри гуманітарних дисциплін та психології поліцейської діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат соціологічних наук, доцент

ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ОСОБИ КРИЗЬ ПРИЗМУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДОВІРИ ДО ВЛАДИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Зазвичай, коли мова йде про національну безпеку, мається на увазі надійність життєвого простору громадян суспільства, контроль над владою, захист від негативного інформаційного впливу, захист від духовної агресії, захист від злочинності, а також забезпечення соціально-психологічної єдності народу, недопущення самоправності, самодурства й непрофесіоналізму, національного зрадництва чиновників, соціальних і природних нещасть, міждержавних і громадянських воєн, авторитаризму, тоталітаризму, диктатури, потрясінь і лих, революцій, контрреволюцій, переворотів і пугців, поневолення і втрати національних ресурсів тощо.

У контексті психології національної безпеки важливими є поняття «безпека» та «небезпека» (загроза, ризик) [1, с. 26].

У психологічному контексті національна безпека означає стан психічного та емоційного благополуччя нації чи держави. Це включає в себе захист психологічного стану

нації від загроз, які можуть виникнути як внаслідок зовнішніх факторів (наприклад, військова агресія, тероризм), так і внаслідок внутрішніх проблем (наприклад, економічна нестабільність, соціальні конфлікти, природні катастрофи).

Національна безпека у психологічному зрізі також означає забезпечення відчуття безпеки, стабільності та довіри серед населення. Це може включати психологічну підтримку населення під час кризових ситуацій, психологічну реабілітацію постраждалих від конфліктів або катастроф, а також розвиток психологічної стійкості та адаптивності серед громадян. Загалом, національна безпека у психологічному аспекті враховує важливість психологічного здоров'я та добробуту населення для забезпечення стабільності та функціонування держави в цілому.

Складовими психологічної структури національної безпеки за сферами життєдіяльності є:

- економічно-психологічна безпека
- військово-психологічна безпека
- політично-психологічна безпека
- духовно-психологічна безпека
- соціально-психологічна безпека
- екологічно-психологічна безпека
- інформаційно-психологічна безпека [1, с. 26].

Окрему увагу у нашому дослідженні хочемо приділити саме дослідженню проблематики інформаційно-психологічної безпеки як складової психологічної структури національної безпеки держави

Інформаційно-психологічна безпека— це сукупність заходів та стратегій, спрямованих на захист психологічного стану та емоційного благополуччя населення в умовах інформаційного впливу та загроз. Вона становить важливу складову національної безпеки в умовах сучасного інформаційного суспільства. Інформаційно-психологічна безпека включає в себе наступні аспекти: 1) захист від інформаційної маніпуляції (спрямованість на попередження дезінформації, маніпуляції та пропаганди, які можуть впливати на психологічний стан населення); 2) стимулювання критичного мислення (розвиток навичок аналізу та критичного оцінювання інформації, що надходить, для зменшення вразливості до маніпуляцій та обману); 3) психологічну підтримку (надання допомоги та підтримки громадянам під час кризових ситуацій, конфліктів чи інших стресових подій); 4) розвиток інформаційної грамотності (підвищення рівня усвідомленості громадян щодо важливості правдивої та достовірної інформації).

Варто аголосити на тому, що інформаційно-психологічна безпека тісно пов'язана із загальною національною безпекою, оскільки психологічний стан суспільства може впливати на його здатність відповідати на зовнішні та внутрішні загрози. Популярна або контрольована дезінформація, маніпуляції зі сторони інших держав або груп можуть спричинити психологічний стрес та негативно вплинути на стабільність та безпеку країни. Таким чином, ефективна інформаційно-психологічної безпеки допомагає забезпечити стійкість та захищеність національного суспільства в умовах інформаційних загроз.

Проблема інформаційної довіри тісно пов'язана із проблемою інформаційної безпеки особистості. Це пов'язано з тим, що по-перше, поняття «безпека» і «захист» завжди несуть в собі особистісний смисл, а по-друге, поняття захищеності зв'язується з поняттями адаптації, стійкості, стабільності, упорядкованості. Інформаційно-психологічна безпека – це відсутність небезпеки від інформаційних впливів. Саме активний соціальний суб'єкт і його психіка схильні до безпосереднього впливу інформаційних факторів, які, трансформуючись через його поведінку, дія (або бездіяльність), надають дисфункціональний вплив на соціальні суб'єкти різної системно-структурної і функціональної організації [2, с. 135].

Інформаційна безпека особистості – це захист особистої інформації, конфіденційності даних та особистої приватності в цифровому середовищі. Вона охоплює заходи та стратегії, спрямовані на забезпечення безпеки та захисту особистої інформації в Інтернеті та інших інформаційних середовищах.

Також інформаційну безпеку особистості розглядають як стан захищеності її психіки, від дії різноманітних інформаційних чинників, що перешкоджають чи утруднюють формування і функціонування адекватної інформаційно-орієнтовної основи соціальної поведінки людини (і в цілому, життєдіяльності в суспільстві), а також адекватної системи її суб'єктивних (особистісних, суб'єктивно-особистісних) відносин до навколишнього світу і самої себе [3].

Таким чином, на основі вищевикладеного, можемо висунути судження про те, що «пошкоджена» ідентичність людини породжує так звану «масову» людину, якою дуже легко можна керувати, адже така особистість є дезорієнтованою і має неадекватне сприйняття оточуючого світу, тому їй легше жити у своєму світі ілюзій. Саме така «пошкоджена» ділянка соціальної системи, зазнаючи посиленого інформаційно-психологічного впливу, може перетворитися у соціальну масу (наприклад як соціальна маса російської федерації, яка підтримує війну в Україні), що у свою чергу емоційно може переходити й на решту членів суспільства. Адже якщо вдалося перемістити людину у так звану «віртуальну реальність» яку їй нав'язали інформаційним простором, поступово починає відбуватися заміна реального життя та здійснюватися формування особливого психічного стану, який є дуже зручними для політичних маніпуляцій [4, с. 20].

З вищевикладеного стає очевидним той факт, що особистість, яка під час війни не піддається впливам інформаційних атак є особистістю із чітко визначеною ідентичністю, що актуалізує принцип людської гідності та права на рівність, участь та справедливість.

Отже, підбиваючи підсумки, необхідно наголосити на тому, що суттєвим важелем у вирішенні проблеми інформаційно-психологічної безпеки в умовах війни складає педагогічна психологія, яка із позицій впливу інформаційної системи на суспільну та індивідуальну свідомість, виступає суттєвим показником формування такого мотиватору ідентифікації як досягнення людиною права на ідентичність. Окрім цього, педагогічна психологія відіграє важливу роль у формуванні інформаційної довіри до влади в умовах війни, сприяючи розвитку медійної грамотності, психологічній підтримці та створенню довірливих відносин між владою та громадянами. Інформаційний вплив з точки зору інформаційної безпеки особистості охоплює всі аспекти збору, обробки, передачі та сприйняття інформації, які можуть впливати на безпеку, конфіденційність та приватність особистості. Інформаційна безпека особистості ставить завдання захистити людей від дезінформації та маніпуляції. Це може бути широкий спектр методів, від спростування неправдивих інформаційних повідомлень до навчання критичному мисленню та вмінню розрізнати правдиву інформацію від маніпулятивної. Загалом, інформаційний вплив з точки зору інформаційної безпеки особистості визначається зусиллями на захист приватності, конфіденційності та безпеки індивідуальної інформації в цифровому середовищі.

1. Мирон В. Основні засади національної безпеки. *Збірник тез науково-практичної конференції з міжнародною участю. Психологія національної безпеки*. Львів. 2017. С. 25-29.

2. Безпека життєдіяльності: за ред. І.Я. Коцана. Харків : Фоліо. 2014. 462 с.

3. Norris P. Trust in Government Redux: The Role of Information Environments and Cognitive Skills. HKS Faculty Research Working Paper Series. 2022. URL : <https://www.hks.harvard.edu/publications/trust-government-redux-role-information-environmentsand-cognitive-skills> (дата звернення 27.02.2024).

4. Вірна Жанна Петрівна. Інформаційна довіра до влади як виховна проєкція в умовах війни. *International Science Journal of Education & Linguistics*. Vol. 2, No. 3, 2023, pp. 14-22.